

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна дериватологія: спектр досліджень

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2024/2025

Семестр 3

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Мова навчання – українська

Форма підсумкового контролю – залік

Розробник:

Заскалета Валентина Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології

Рецензенти:

Баган Мирослава Петрівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології КНЛУ.

Палатовська Олена Володимирівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри східної філології КНЛУ.

Схвалено на засіданні кафедри української філології 8 серпня 2024 р., протокол № 1.

Завідувач кафедри

Мирослава БАГАН

Схвалено на засіданні вченої ради університету,
протокол № 2 від «26» серпня 2024 р.

Голова вченої ради

Роман ВАСЬКО

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти формуванню в аспірантів системи наукових знань про сутність дериваційних процесів та нові напрями в сучасній дериватології, висвітлюючи теоретичні досягнення дериватології та окреслюючи її перспективи; розширити їхній дослідницький апарат за рахунок застосування сучасних методів для вивчення нових явищ української мовної практики з увагою до ролі словотворення в номінуванні нових або профілюванні вже відомих понять; розвивати інтерес до вивчення тенденцій оновлення сучасного українського лексикону, динаміки лексичної та словотвірної норми, формуючи здатність самостійно планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку; удосконалити професійні й особистісні якості аспірантів, необхідні для науково-дослідної та викладацької діяльності.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., зокрема:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття		
практичні заняття	10 год.	4 год.
консультації	–	
самостійна робота	60 год.	80 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати*: основні категорії і поняття дериватології, морфеміки, лексикології, фразеології, морфології, синтаксису й когнітивної лінгвістики.

3.2. *Вміти*: використовувати в професійній діяльності знання про різні типи прості й комплексні дериваційні одиниці й категорії, окреслювати їхнє функційне навантаження, володіти методами дослідження дериваційних одиниць та сукупністю прийомів і методик дослідження словотвірних процесів та їхніх наслідків, установлювати зв'язки між різними галузями мовознавчої науки.

Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в галузі дериватології, морфеміки, лексикології, ономаціології, морфології, синтаксису. Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, формують необхідну базу для опанування курсу «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» і мають високий ступінь кореляції з ним.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта зі спеціальності 035. Філологія. Вона поглиблює базові теоретичні знання аспірантів про словотвірну систему української мови, дає змогу систематизувати словотвірні одиниці на нових концептуальних засадах, вивчити суфіксальну та префіксальну підсистеми української літературної мови в статичній й динамічній, з'ясувати особливості формування формантоцентричного та основоцентричного аспектів дослідження словотвору, його системності; сприяє окресленню шляхів подальшого розвитку вчення про словотвір, які можуть стати поштовхом до активізації досліджень у цій галузі мовознавства. Особливу увагу приділено розширенню уявлення аспірантів про комплексні системотвірні одиниці, що дають змогу описати словотвірні системи різних мов на якісно вищому ступені їхнього аналізу. Курс охоплює два змістових модулі. У першому змістовому модулі аспіранти отримують відомості про еволюцію та сучасний стан науки про словотвір в ракурсі загальних принципів та новітніх підходів, ознайомлюються з основами формування нових чотирьох поглядів на відомі проблеми та обґрунтуванням системного характеру словотвірної будови мови і сутністю ключових проблем дериватології в її сучасному та історичному аспектах, концептуальним і термінологічним апаратами сучасної дериватології, опановують сукупність прийомів і методик дослідження словотвірних процесів та їхніх наслідків. Об'єктом вивчення є предмет, завдання, мета, джерельна база сучасної дериватології. Багато уваги приділено з'ясуванню теоретико-методологічних засад дериватології. Схарактеризовано методологію та

здобутки вітчизняної та закордонних дериватологічних шкіл та зміст основних мовознавчих підходів до встановлення концептуальних принципів аналізу простих і комплексних словотвірних одиниць. Другий змістовий модуль передбачає вивчення специфічних ознак словотвірних одиниць і категорій, набуття навичок виокремлення і розрізнення різнотипних простих і комплексних дериваційних одиниць і категорій, окреслення їхнього функційного навантаження. Модуль охоплює вивчення формантоцентричних та основоцентричних аспектів сучасної дериватології з акцентуванням уваги на основоцентричному аспекті. Курс спрямований на систематизацію уявлень аспірантів про словотворення з погляду його ролі у формуванні концептуальної й мовної картини світу.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень».

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» базуються на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»* для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнофілологічних дисциплін (мовознавства, теорії літератури, перекладознавства, семіотики), історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології філологічних досліджень (мовознавчих, літературознавчих, перекладознавчих).

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.

ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.

ЗК 8. *Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.*

ЗК 9. *Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.*

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здобуття концептуальних та методологічних знань у компетентності галузі філології, зокрема засвоєння розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 9. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ФК 10. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сферах мовознавства, літературознавства та перекладознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.

ФК 12. Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, задіювати системні знання сучасних мовознавчих, літературознавчих і перекладознавчих студій у власній дослідницько-інноваційній діяльності.

Таблиця 1

Матриця відповідності компетентностей, визначених навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» компетентностям, визначеним освітньо-науковою програмою

Компетентності, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом)	Програмні компетентності												
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності				Фахові компетентності							
		З К 1	З К 3	З К 8	З К 9	Ф К 1	Ф К 2	Ф К 3	Ф К 4	Ф К 5	Ф К 9	Ф К 10	Ф К 12
1. Усвідомлення важливості наукових знань про дериваційні процеси, що відбуваються в мові, та вміння використовувати цю інформацію для підвищення комунікативної культури аспірантів, розширення їхнього світогляду за загальнофілологічної обізнаності, поглиблення власних наукових досліджень.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Здатність орієнтуватися у царині дериватології, володіти теоретико-методологічним, концептуальним і термінологічним апаратом сучасної дериватології, сукупністю прийомів і методик дослідження словотвірних процесів та їхніх наслідків.	+		+	+	+	+	+	+			+	+	
3. Здатність критично аналізувати наукові здобутки дериватологічної науки в аспекті її становлення, розбудови, сучасного стану та перспектив розвитку на вітчизняному і світовому ґрунті.	+		+	+	+			+	+		+	+	+
4. Здатність аналізувати і описувати проблеми міжмовної та міжкультурної взаємодії на засадах дериватологічного вектору дослідження.	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+
5. Здатність прогнозувати зміни і динаміку мовних явищ на основі врахування їхнього історичного розвитку та культурної значущості.	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+

6. Здатність застосовувати здобутки дериватології в сучасній діяльності науковця та освітянина, що дає змогу врахувувати збережений у мовному матеріалі досвід у сучасному науковому дискурсі.	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
7. Здатність урізноманітнювати наукові пошуки, поглиблювати дослідження вже традиційних проблем з урахуванням найновіших досягнень мовознавчої науки.	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
8. Здатність цінувати й пропагувати набуту інформацію, усвідомлювати важливість здобутків теоретичної й описової дериватології у вітчизняному й зарубіжному мовознавстві, застосовувати її в науковій і освітянській діяльності.	+		+		+	+	+		+			+	
9. Здатність налагоджувати та підтримувати контакти з представниками різних дериватологічних шкіл, вільно обговорювати дериватологічні проблеми, аргументувати власну думку.	+			+			+	+	+				
10. Здатність ефективно використовувати у фаховій діяльності знання про словотвір, активно сприймати новітні ідеї, формуючи перспективні напрями розвитку вчення про словотвір.	+	+	+	+	+		+		+				

6. Результати навчання аспірантів з дисципліни (освітнього компонента) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень».

Результати навчання аспірантів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»:

ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.

ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.

ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.

ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.

ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.

ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни
(освітнього компонента) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень»
програмним результатам навчання, визначених освітньо-науковою програмою**

Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)	Програмні результати навчання						
	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16
1. Характеризувати передові концептуальні та методологічні засади сучасної дериватології, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи.	+	+	+	+	+	+	+
2. Критично аналізувати та оцінювати дериватологічні проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення.	+	+	+	+	+	+	+
3. Використовувати знання з української дериватології для підвищення комунікативної компетентності і комунікативної культури.	+	+	+	+	+	+	+
4. Аналізувати мовний матеріал, що дає змогу описати словотвірні системи різних мов на якісно вищому ступені їхнього аналізу.	+	+	+	+	+	+	
5. Прогнозувати динаміку сучасного словотворення на основі аналізу мовного матеріалу.	+	+	+	+	+	+	
6. Поєднувати методологію різних галузей мовознавства з метою цілісного й комплексного вивчення глибинних засад вербалізації дійсності, що визначають мовомислення українців у світовому комунікативному просторі.	+	+	+		+	+	+
7. Уміти визначати явища української мовної практики з увагою до ролі словотворення в номінуванні нових або профілюванні вже відомих понять.	+	+	+	+		+	+
8. Демонструвати високий ступінь самостійності, обґрунтованості й концептуальності власних досліджень.		+	+			+	
9. Уміти визначати ресурси й тенденції розвитку сучасної української словотвірної номінації.	+	+	+		+		
10. Аналізувати мовні тенденції оновлення сучасного українського лексикону, динаміки лексичної та словотвірної норми.							
11. Налагоджувати та підтримувати контакти з вітчизняними та закордонними деривативними школами, брати участь у наукових заходах відповідної тематики, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.			+	+		+	+
12. Застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи української лінгвокультури, демонструвати й пропагувати повагу до національних ментально-лінгвальних комплексів у межах загальнолюдського комунікативного простору.	+	+	+		+	+	

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Сучасна дериватологія: спектр досліджень»

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез,	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.	абстрагування, узагальнення. <i>Технологія</i>	Експрес-контроль.
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.	особистісно орієнтованого навчання	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
<i>ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</i>	<i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
<i>ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</i>	<i>Методи навчання:</i> • групова дискусія, • ситуаційний аналіз (кейс-метод), аналіз літературних джерел,	Тематичне тестування.
<i>ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</i>	спостережень, презентація результатів виконаних досліджень. <i>Індивідуальні завдання:</i> • комплексний словотвірний аналіз номінацій, • підбір фактичного матеріалу. • створення презентацій.	Модульна контрольна робота. Залік.
<i>ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства..</i>		

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Навчання аспірантів з дисципліни «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» підлягає вхідному, поточному, модульному та підсумковому (семестровому) контролю. Механізм і критерії оцінювання оприлюднює кафедра української філології на своєму сайті та інформаційному стенді. Викладач повідомляє їх аспірантам на початку навчального року.

Вхідний контроль є передумовою успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчального матеріалу оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (зокрема й самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

**Система оцінювання результатів навчання аспірантів
з дисципліни «Сучасна дериватологія: спектр досліджень»**

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Теми 1,2	Теми 3,4,5	Тема 6,7	Тема 8	Теми 9,10	Дериваційне дослідження, дотичне до теми кваліфікаційної роботи аспіранта	Комплексний аналіз динаміки словотвірної норми на основі публіцистичних текстів	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	15	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» передуює написання аспірантами модульної контрольної роботи.

**Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Сучасна дериватологія: спектр досліджень»**

Модульна контрольна робота містить 2 завдання, кожне з яких оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів аспірант отримує за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали належать аспірантові за правильну, повну, змістовну, послідовну відповідь, що містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше аспірант отримує у разі відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання повинне містити такі змістово-композиційні частини: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра української філології й доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Сучасна дериватологія: спектр досліджень» проводиться у формі заліку за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано” / “не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
лекції	семінарські / практичні заняття		самостійна робота	лекції	семінарські / практичні заняття		самостійна робота		
<i>Змістовий модуль 1. Ключові проблеми дериватології в її сучасному та історичному аспектах</i>									
1.	Тема 1. Сучасний стан дериватологічної теорії. Етапи її становлення та розвитку на вітчизняному і світовому ґрунті.	9	2	1	6	9	1		8
2.	Тема 2. Роль вітчизняних і зарубіжних дослідників словотвірної системи мови.	9	2	1	6	9		1	8
3.	Тема 3. Аспекти вивчення словотвору, формування нових поглядів на відомі проблеми.	9	2	1	6	9	1		8
4.	Тема 4. Системний вимір словотвірних одиниць і категорій мови.	9	2	1	6	9	1		8
5.	Тема 5. Типологія словотвірних одиниць української мови.	9	2	1	6	9		1	8
Разом за змістовим модулем 1		45	10	5	30	45	3	2	40
<i>Змістовий модуль 2. Системність сучасного словотвору</i>									
1.	Тема 6. Формантоцентричний і основоцентричний	9	2	1	6	9	1		8

	аспекти дослідження словотвору в сучасній лінгвістиці.								
2.	Тема 7. Формантоорієнтовані та основоорієнтовані системотвірні словотвірні одиниці.	9	2	1	6	9	1		8
3.	Тема 8. Структурно-семантична та функційна специфіка простих і комплексних словотвірних одиниць.	9	2	1	6	9	1		8
4.	Тема 9. Словотвірна парадигматика іменних частин мови.	9	2	1	6	9		1	8
5.	Тема 10. Словотвірна парадигматика дієслова.	9	2	1	6	9		1	8
Разом за змістовим модулем 2		45	10	5	30	45	3	2	40
Усього годин		90	20	10	60	90	6	4	80

10. Рекомендована література (зокрема й інтернет-ресурси)

Основна (базова):

- Грещук, В., & Бачкур, Р. (2007). *Нариси основоцентричної дериватології*. Місто НВ.
- Валюх, З. О. (2005). *Словотвірна парадигматика іменника в українській мові*. АСМІ.
- Вакарюк, Л. О., & Панцьо, Л. Є. (2007). *Словотвір у термінах*. Джура.
- Городенська, К. (2019). Словотвір в академічній лінгвоукраїністиці. *На сторожі слова: Зб. наук. праць на пошану проф. Василя Грещука*. Прикарпатськ. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 83–94.
- Клименко, Н. Ф., Карпіловська, Є. А., & Кислюк, Л. П. (2008). *Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі*. Видавничий Дім Дмитра Бураго.
- Кислюк, Л. (2017). *Сучасна українська словотвірна номінація: ресурси та тенденції розвитку*. Видавничий Дім Дмитра Бураго.
- Ковалик, І. (2007). *Вчення про словотвір*. Вибрані праці. Місто НВ.
- Кушлик, О. (2015). *Словотвірна парадигматика похідних дієслів в українській мові* : [монографія]. Коло.
- Тараненко, О. О. (2015). *Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)*. Видавничий Дім Дмитра Бураго.

Додаткова:

- Валюх, З. (2013). Словотвірна парадигма як об'єкт зіставної типології. *Наук. вісник кафедри ЮНЕСКО*. Філологія. Педагогіка. Психологія. Київ. Вип. 27. 6–10.
- Городенська, К. Г. (2020). Деривати на -чий в українській народній та літературній мові. *Українська мова*, 4, 3–16.

- Городенська, К. (2021). Словотвірна структура прикметників на -ічний / -ичний у традиційних і новітніх координатах української дериватології. *Граматичні читання – XI: Матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф.* 13 – 14 травня 2021 року. Донецьк. нац. ун-т ім. Василя Стуса (с. 25–32). ТОВ «Твори».
- Грещук, В. В. (2020). Комплексні словотвірні одиниці у текстотворенні. *У пошуках гармонії мови. До 80-ліття від дня народження члена-кореспондента Національної академії наук України, доктора філологічних наук, професора Ніни Федорівни Клименко* (с. 226-231). Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Грещук, В. (2002). Основоцентрична дериватологія: історія, стан, перспективи. *Актуальні проблеми українського словотвору* (с. 68–78). Івано-Франківськ.
- Карпіловська, Є. А. (2002). *Кореневий гніздовий словник української мови*. "Українська енциклопедія" імені М.П.Бажана.
- Карпіловська, Є. А. (2019). Прихована граматики українського словотворення. *У просторі культури мови і стилю: Світлані Яківні Єрмоленко* (с. 304–309). Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Карпіловська, Є. А. (2019). Роль словотворення в розширенні когнітивного простору української мови. *На сторожі слова: Зб. наук. праць на пошану проф. Василя Грещука* (с. 105–114). Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника.
- Кислюк, Л. П. (2020). Нові тенденції у творенні складних іменників за працями Ніни Федорівни Клименко. *У пошуках гармонії мови: Зб. наук. праць до 80-ліття від дня народження чл.-кор. НАН України, д. філол. наук, проф. Н. Ф. Клименко* (с. 274–281). Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Карпіловська, Є. А. (2020). Комп'ютерний морфемнословотвірний фонд української мови: підсумки та перспективи. *У пошуках гармонії мови. До 80-ліття від дня народження члена-кореспондента Національної академії наук України, доктора філологічних наук, професора Ніни Федорівни Клименко* (с. 264-273). Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Кислюк, Л. П. (2020). Узуальне й оказіональне словотворення в різностильовій мовній практиці. *Українська мова*, 2(74), 31–44.
- Колібаба, Л. (2020). Продуктивні словотвірні моделі дієслів в українських наукових текстах початку XXI сторіччя. *X Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik «Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht»*. Reihe: Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Bd. 2019. Herausgegeben von Olena Novikova und Ulrich Schweier. Verlag readbox unipress, p. 116 – 129.
- Колібаба, Л. (2019). Активні моделі префіксальних дієслів в українській літературній мові початку XXI сторіччя. *Граматичні читання – X: Матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф.* 16 – 17 травня 2019 року (с. 46 – 51). ТОВ «Твори».
- Колібаба, Л. М. (2019). Актуалізовані префіксальні дієслова в українській літературній мові початку XXI сторіччя. *Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики. Катерині Григорівні Городенській* (С. 100–111). Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Колібаба, Л. (2019). Реактуалізація префіксально-суфіксальних дієслів в українських наукових та публіцистичних текстах. *Українська мова*, 3, 81–93.
- Колібаба, Л. М. (2020). Реактуалізовані префіксально-суфіксальні моделі дієслів у системі української літературної мови і сучасній мовній практиці. *У пошуках гармонії мови. До 80-ліття від дня народження чл.-кор. НАНУ, д. філол. н., проф. Н. Ф. Клименко* (с. 297–307). Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Колоїз, Ж. В. (2007). *Українська оказіональна деривація: [монографія]*. Акцент.

- Коца, Р. О. (2021). Динаміка лексико-словотвірних типів складних прикметників в українській мові.
- Коць, Т. А. (2019). Семантико-словотвірні тенденції віддієслівних іменників в літературній мові кінця ХІХ – початку ХХІ ст. *Мовознавство*, 1, 44–60.
- Нелюба, А. (2012). Словотворчість незалежної України (1991–2011). Словник. Харківське історико-філологічне товариство.
- Романюк, Ю. В. (2019). Словотвірні класи українських дієслів у порівнянні зі словозмінними. *Українська мова*, 2, С. 75–83.
- Семеренко, Г. В. (2020). Історія суфіксального творення іменників із демінутивним і гіпокористичним значеннями в українській мові.
- Українська мова: енциклопедія (Русанівський В.М., Тараненко О.О., М.П. Зяблюк та ін., Редкол.). (2007). “Українська енциклопедія” ім. М.П. Бажана.